

RAMVERK FÖR GRÖNA OBLIGATIONER

Juni 2018

Viktigt meddelande

Detta dokument ("Ramverk för gröna obligationer" eller "Ramverket") innehåller information om finansiella instrument med tillhörande miljökriterier (de "Gröna villkoren") emitterade av Svenska Handelsbanken AB (publ) ("Handelsbanken", "Banken" eller "Koncernen") eller dess dotterbolag. En emission av Handelsbanken som, genom hänvisning eller inkludering i sin dokumentation, omfattar de Gröna villkoren enligt detta dokument eller i framtida versioner av detta dokument, kallas en "Grön Obligation". De Gröna villkoren kan komma att översät-

tas till andra språk, i enlighet med kraven i den lokala jurisdiktionen eller språket i dokumentationen. Samtliga parter uppmanas också att läsa igenom riskfaktorerna i den relevanta dokumentationen. En emission av finansiella instrument omfattas av den version av de Gröna villkoren som återfinns i tillhörande dokumentation. En nyemission av gröna obligationer omfattar en hänvisning till eller inkludering av de senast publicerade Gröna villkoren, som ska vara offentligt tillgängliga i Ramverket på Handelsbankens webbplats.

Innehållsförteckning

Metodik och omfattning	4
– Investeringskategorier	4
– Exkludering	4
– Fördelning av nettolikvid	4
Mål för hållbar utveckling	4
Gröna villkor	5
– Användning av emissionslikviden	5
I. Hållbara transporter	5
II. Miljömässigt hållbar förvaltning av levande naturtillgångar	6
III. Gröna byggnader	7
IV. Förebygga och kontrollera föroreningar	8
V. Förnybar energi	9
VI. Hållbar förvaltning av vatten och spillvatten	10
– Process för projektutvärdering och urval	11
– Förvaltning av emissionslikviden	13
– Rapportering och transparens	14
Definitioner	16
Principer och riktlinjer	17

Handelsbankens märkning för grön finansiering

2018 lanserade Handelsbanken en märkning för grön finansiering. Märkningen innebär att projekt som har finansierats via ett Grönt lån uppfyller bankens tekniska kriterier som, bland annat, bedömer påverkan på klimat och miljö.

Grön finansiering

handelsbanken.se/hallbarfinansiering

Bakgrund

Klimatförändringen är en av de största utmaningarna och hoten i vår tid. Det är nödvändigt att minska utsläppen av växthusgaser och det kräver stora förändringar av den globala konsumtionen, transporter och energiproduktion. Handelsbanken är medveten om sin roll i samhället och vårt ansvar gentemot de lokalsamhällen och de länder där vi har verksamhet, och strävar efter att minska och hantera den påverkan som vi har på människor och miljö. Det innebär begränsningar för vår verksamhet inom vissa branscher och ett aktivt arbete tillsammans med kunderna. Därigenom vill vi vara en kraft för omvandling och förändring för en framtid med låga koldioxidutsläpp.

Handelsbankens sex hemmamarknader: Sverige, Storbritannien, Danmark, Finland, Norge och Nederländerna.

Hållbarhet är djupt rotad i Handelsbankens kultur och arbetsmetoder: ett långsiktigt synsätt, låg risktolerans och kostnadsmedvetenhet är hörnstenar i vår företagskultur, och utgör grunden till en bankrörelse som drivs på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Handelsbanken lägger stor vikt vid tillgänglighet i långsiktiga kundrelationer, där personliga möten med privatkunder och företagskunder är avgörande. De kompletteras av digitala tjänster av högsta kvalitet. Alla viktiga affärsbeslut fattas nära kunden, på ett av mer än 800 lokalkontor på våra sex hemmamarknader. Detta decentraliserade synsätt leder till bättre, snabbare beslut närmare kunderna, och skapar en kultur av personligt engagemang och ansvarstagande.

Handelsbanken har undertecknat och följer ett flertal frivilliga överenskommelser, till exempel FN:s Global Compact, FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och FN:s miljöprogrammens finansiella initiativ. Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling är integrerade i bankens verksamhet.

Banken följer Global Reporting Initiatives riktlinjer och hållbarhetsredovisningen (2017) uppfyller nivån "Core" i GRI-standarderna.

Hållbarhet är en viktig del av bankens kreditpolitik. Som långivare måste Handelsbanken bedöma och utvärdera kundens syn på de principer och överenskommelser som stöds av banken. I slutänden kan det leda till att Handelsbanken inte beviljar krediter till företag som inte tillämpar de här principerna.

Handelsbanken har under många år arbetat aktivt med hållbar finansiering. 2017 lanserade banken gröna lån till sina företagskunder i Sverige, för att finansiera miljöcertifierade byggnader. Det gör att vi kan utöka grön finansiering bortom kapitalmarknaderna, som de flesta av våra kunder inte har direkt tillgång till. Inom en snar framtid avser banken att lansera gröna lån till förnybar energi, skogsbruk och hållbara transporter. Handelsbanken Capital Markets bedriver också en mycket aktiv rådgivning till nya och befintliga emittenter av gröna obligationer.

Handelsbankens mål är att minimera vår direkta påverkan på klimat och miljö. Sedan 2013 har banken minskat sina koldioxidutsläpp med 42 procent. Återstående utsläpp kompenseras genom CDM-projekt (Clean Development Mechanism), som är FN-registrerade projekt med verifierade klimatnytta.

Handelsbankens arbete för att respektera mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter bygger på internationella normer och överenskommelser. Handelsbanken stödjer FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Ett strukturerat arbete för att skydda mänskliga rättigheter är en naturlig del av vår verksamhet samt av verksamhet som är förknippad med banken genom produkter, tjänster och affärsförbindelser.

I juni 2018 tillkännagav Handelsbanken att vi avser att emittera gröna obligationer och lade då upp detta dokument, Ramverk för gröna obligationer, på vår webbplats.

Banken har samarbetat med Handelsbanken Debt Capital Markets vid framtagandet av Ramverket för gröna obligationer. Cicero har lämnat ett "Second Opinion" på Ramverket och detta yttrande finns på Handelsbankens webbplats.

Stockholm den 13 juni 2018

Anders Bouvin
VD och koncernchef

Rolf Marquardt
Finanschef

Elisabet Jamal Bergström
Kommunikations- och Hållbarhetschef
Ordförande i Green Finance Committee

Metodik och Omfattning

Godkända gröna tillgångar är lån som identifierats i Handelsbankens balansräkning för att de stödjer övergången till minskade koldioxidutsläpp och hållbar utveckling. Alla Godkända gröna tillgångar ska bidra till ett eller flera av följande globala kriterier:

- 1. Minskning (M):** Minska skadliga utsläpp av växthusgaser, antingen genom att förbättra och omvandla befintliga tillgångar genom meningsfulla uppgraderingar och ombyggnationer, eller genom att investera i nya tillgångar som använder teknik med låga koldioxidutsläpp och miljöanpassade lösningar.
- 2. Anpassning (A):** Investeringar i klimatanpassning för att bättre klara effekterna av klimatförändringen, öka motståndskraften mot klimatförändringen och förväntade förändringar i lokalt klimat och närmiljö, exempelvis ökad nederbörd, ökad risk för översvämning och stigande havsnivåer.
- 3. Ekosystem och miljö (E):** Stödja miljöinvesteringar som har en positiv miljöpåverkan, annan än att direkt reducera klimatförändringen (högst 15 procent av nettolikviden).

Exkludering

Tillgångar som ingår i det gröna registret (se Förvaltning av emissionslikviden, sidan 13) kommer inte att kopplas till produktion av fossil energi, kärnkraft, forskning och/eller utveckling inom vapen- och försvarsindustrin, utvinning av naturresurser med potentiell negativ miljöpåverkan (såsom sällsynta jordartsmetaller eller fossila bränslen), spelverksamhet, alkohol, pornografi eller tobak.

Fördelning av nettolikvid

Ett belopp som motsvarar nettolikviden från Handelsbankens gröna obligationer kan användas för att finansiera nya lån och refinansiera befintliga lån i enlighet med Ramverket för gröna obligationer. Den långsiktiga ambitionen är att fördela majoriteten av nettolikviden till nya lån (definierade som lånutbetalningar som har gjorts upp till ett år före fördelning av nettolikvid från en Grön Obligation). Andelen av nettolikviden som fördelas till nya lån förväntas öka med tiden och kommer att redovisas i den årliga rapporteringen.

Mål för hållbar utveckling

Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling antogs av FN:s generalförsamling 2015. Det finns 17 globala mål med 169 delmål, med syfte att åstadkomma långsiktig hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling för att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och bekämpa klimatförändringen.

Som finansinstitut har Handelsbanken en viktig roll att spela för att uppfylla dessa mål på lång sikt. Handelsbanken är en viktig del av samhället, med vår starka lokala närvaro genom vårt nationella kontorsnät och bidrag till lokalsamhällena. Här ingår att betala skatter och avgifter, anställa personal, bevilja krediter, erbjuda betalningslösningar och investeringstjänster samt andra banktjänster. Genom bankens verksamhet kan vi bidra långsiktigt till de globala målen.

Handelsbanken fokuserar på följande mål för hållbar utveckling

- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Detta ramverk fokuserar främst på följande mål för hållbar utveckling

- Mål 6: Rent vatten och sanitet
- Mål 7: Hållbar energi för alla
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 14: Hav och marina resurser
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Gröna Villkor

1. Användning av emissionslikviden

Nettolikviden från emissionen av gröna obligationer kommer att användas av Handelsbanken, helt eller delvis, för att finansiera eller refinansiera lån och investeringar ("Godkända gröna tillgångar" eller "Gröna tillgångar") som främjar övergången till hållbara och klimatanpassade ekonomier med låga koldioxidutsläpp samt förbättringar för miljö och ekosystem. Nettolikviden kommer enbart att användas för att finansiera eller refinansiera lån och investeringar på Handelsbankens hemmamarknader (Sverige, Danmark, Finland, Norge, Nederländerna och Storbritannien) som uppfyller de kategorier och kriterier som beskrivs nedan, samt kriterierna för Exkludering och fördelning (se Metodik och Omfattning).

1. Hållbara transporter (M)

Övergången inom olika transportmedel till alternativ med låga eller inga utsläpp av koldioxid är avgörande för att bekämpa klimatförändringen. I rapporten från FN:s klimatpanel Intergovernmental Panel on Climate Change ("IPCC") från 2014 fastslogs att transporter står för 27 procent av världens energiförbrukning och släpper ut 6,6 Gt koldioxid per år, och att de siffrorna kommer att fördubblas till år 2050. Ny teknik och infrastruktur i kombination med nya vanor bedömdes ha potential att minska energibehovet inom transporter med upp till 40 procent till 2050 jämfört med grundscenariot.

Eldrivna transporter är i länder med en hög andel förnybar energi med låga koldioxidutsläpp ett effektivt och klimativänligt alternativ till de flesta andra transportslag. Ett effektivt transportsystem med låga koldioxidutsläpp är beroende av en stödjande infrastruktur, exempelvis spårvägar, servicecenter eller terminaler för att fungera väl. Att ersätta fossildrivna fordon såsom bilar, bussar och lastbilar med el- och hybridalternativ är också viktigt för att minska utsläppen, både på kort och lång sikt.

Kollektiva transportmedel

Finansiering av elfordon till kollektiva transporter såsom bussar, tåg, tunnelbana och spårvagnar, inklusive modifieringar och moderniseringar.

Fordon med låga koldioxidutsläpp

Finansiering av elfordon till godstransporter och passagerartrafik såsom laddhybrider, helt eldrivna bilar och helt eldrivna lastbilar samt direkt förknippade investeringar såsom laddstationer.

- Urval och kriterier hanteras av bankens specialister på fordons finansiering, med hänsyn tagen till bästa tillgängliga teknik. Laddhybrider med kort elektrisk räckvidd eller höga utsläpp (koldioxidekvivalenter, CO₂e) godkänns inte. Dessutom beaktas emissionsfaktorn för det lokala elnätet (CO₂e) i urvalsförfarandet för fordon.
- För närvarande kräver urvalsprocessen att laddhybrider har en elektrisk räckvidd på minst 40 km och koldioxidutsläpp på högst 50 gram per km enligt den nya europeiska körcykeln New European Driving Cycle ("NEDC").

II. Miljömässigt hållbar förvaltning av levande naturresurser (M/E)

Hållbar och miljövänlig förvaltning av naturresurser är viktigt för både klimat och miljö. I 2014 års IPCC-rapport anges att skogsbruk, jordbruk och andra typer av markanvändning tillsammans svarar för nära en fjärdedel av de globala nettoutsläppen av växthusgaser som orsakas av människan, motsvara omkring 10–12 GtCO₂e per år. Skogsavverkning, utsläpp från mark inom jordbruket, gödning och djuruppfödning är några av de största faktorerna bakom siffrorna. När det gäller skogsbruket utgörs de mest kostnadseffektiva motåtgärderna skogsplantering, hållbar skogsskötsel och minskad skogsavverkning. Förutom att en hållbart skött skog binder koldioxid ska den säkerställa en biologisk mångfald av växter och djur samt skydda värdefulla naturliga habitat och känsliga områden. Lagstiftningen är viktig i detta avseende, men också frivilliga standarder som FSC och PEFC och lokala markägares skötselmetoder.

Hållbart Skogsbruk

Finansiering eller refinansiering av investeringar i hållbar skogsskötsel och hållbara skogar som ägs och sköts av (i) professionella kunder eller (ii) icke-professionella kunder som visar prov på miljömässigt ansvarsfulla, ekonomiskt hållbara och socialt gynnsamma skogsbruksmetoder.

- Professionella kunder såsom bolag eller myndigheter eller kunder vilkas skogsinnehav överstiger 1 500 hektar måste ha en uppdaterad och giltig certifiering om hållbart skogsbruk från FSC eller PEFC.
- Icke-professionella kunder såsom enskilda eller småföretag godkänns om skogsinnehavet ligger mellan 50 och 1 500 hektar, finns i Sverige och följer den svenska skogsvårdslagen. Skogsägarna måste också ha en aktuell grön skogsbruksplan, inklusive handlingsplaner för avsättning av minst 5 procent av den produktiva marken som hänsynsytor (naturskydd och habitat) och minst 5 procent lövträd.
- Alla Hållbara skogstillgångar måste vara försäkrade (storm och brand), vilket kräver förebyggande åtgärder och bidrar till minskad risk för skogsbränder och stormskador.
- Alla Hållbara skogstillgångar bedöms och värderas av experter på Handelsbanken Skog & Lantbruk innan de upptas i det gröna registret.

III. Gröna byggnader (M)

Vid nybyggnation, modifieringar och större renoveringar av byggnader är det viktigt att ha ett livscykelerspektiv för att begränsa både direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser. På sått kan byggsektorns globala avtryck och bidrag till klimatförändringar minskas. I detta ingår att använda material som ger låga koldioxidutsläpp och miljövänliga transporter, säkerställa effektiva byggprocesser och låg energiförbrukning. I 2014 års IPCC-rapport gjordes bedömningen att sektorn år 2010 stod för omkring 32 procent av världens energiförbrukning eller 8,8 GtCO₂-utsläpp (direkta och indirekta). Beräkningen omfattar inte nybyggnation, vilket skulle ha lett till ännu högre siffror. Rapporten förutspår också att energibehovet nästan kommer att fördubblas och koldioxidutsläppen öka med 50–150 procent till 2050 på grund av globalt högre förmögenheter, ökad levnadsstandard och tillgång till moderna energitjänster, moderna bostäder och urbanisering. Avancerad teknik, kunskaper och politiska initiativ skulle kunna innebära möjligheter att stabilisera eller till och med minska den globala byggsektorns energiförbrukning till 2050.

Gröna byggnader

Finansiering eller refinansiering av utveckling, förvärv, renovering eller andra åtgärder på bostäder, offentliga och kommersiella fastigheter som har eller kommer att få (i) projekteringscertifiering, (ii) certifiering av färdig byggnad eller (iii) brukscertifiering inom något av följande byggnadscertifieringssystem på den angivna nivån eller bättre:

– Miljöbyggnadscertifiering:

- BREEAM "Very Good",
- LEED "Gold",
- Miljöbyggnad "Silver" eller
- Svanen

– Energikrav: Byggnaden måste också ha minst 15 procent lägre energiförbrukning än vad som krävs enligt rådande nationella byggregler. Om det inte finns något lagkrav för en viss byggnadstyp fastställer Green Finance Committee (se Process för projektutvärdering och urval) om projektet ska godkännas, med hänsyn tagen till lokala riktmärken och lagkrav för liknande byggnadstyper.

Alla byggnader som ingår i det gröna registret måste vara miljöcertifierade, för att garantera att en rad olika miljökrav har efterlevts och därmed minskat byggnadens påverkan under livscykeln. Alla miljöcertifieringar ovan tar hänsyn till både byggmaterial och energiförbrukning, som är de viktigaste måtten för att förstå en byggnads klimatpåverkan under livscykeln. Hyresgästerna är mycket viktiga för att förstå byggnadens fulla påverkan och vissa av miljöbedömningssystemens betyg, exempelvis tillgång till allmänna transportmedel, tillgång till alternativa transportmedel och maximal parkeringskapacitet för bilar. En byggnads energiförbrukning brukar vara en stor källa till utsläpp av växthusgaser ur ett livscykelerspektiv och beror på utsläppen av koldioxidekvivalenter från det lokala elnätet. Energiaspekten bedöms och betygsätts visserligen i alla miljöcertifieringssystem som är i bruk, men den är inte alltid ett fast krav och det är därför det finns ett uttryckligt energikrav för samtliga byggnader.

IV. Förebygga och kontrollera föroreningar (M/E)

Insamling och hantering av alla typer av avfall är ytterst viktigt ur ett miljö- och klimatperspektiv. Modern avfallsinsamling och avfallshantering innebär en möjlighet att minska, återvinna och behandla avfall på ett effektivt sätt och omvandla restavfall till energi. I 2014 års IPCC-rapport lyftes avfallshantering fram som en bra metod och möjlighet att minska utsläppen av växthusgaser. 2010 svarade sektorn globalt för omkring 28 procent av energiförbrukningen och 13 GtCO₂-utsläpp, inklusive direkta och indirekta utsläpp och processutsläpp. Enligt prognosen kan utsläppen öka med 50–150 procent till 2050 jämfört med grundscenariot (om inte takten på energiförbättringarna ökar avsevärt). Ett modernt avfallshanteringssystem säkerställer ett kretslopp av material, så att behovet av nya råvaror minskar och likaså påverkan på miljö och klimat.

Energiåtervinning av avfall

Finansiering av miljömässigt ansvarsfulla och fossilfria investeringar i energiåtervinning av avfall. I bedömningen av projekt för energiåtervinning av avfall beaktas avfallshierarkin, där operatören bör minimera, återanvända och återvinna så mycket avfall som möjligt innan det omvandlas till energi. En bedömning görs också av avfallsets plastinnehåll och hur det hanteras i avfallshierarkin.

- Begränsat till projekt för energiåtervinning av avfall i Norden.
- Avfallshierarkin och avfallsets plastinnehåll beaktas i bedömningen.
- Ingen torv, kol, olja, gas eller andra fossila bränslen (med undantag för vad som krävs för att starta förbränningsprocessen)

Avfallshantering

Finansiering av avfallshantering på ett ansvarsfullt och miljövänligt sätt, såsom sopbilar med eldrift eller hybriddrift, och åtgärder för att förebygga, minska och återvinna avfallet. Effektivt resursutnyttjande är en viktig del av övergången till en klimatanpassad tillväxt med låga koldioxidutsläpp och en kretsloppsekonomi. En effektiv avfallshantering förutsätter att avfallet minskas, återanvänds och återvinns, men också att processerna kring avfallshanteringen utförs med liten påverkan på miljö och klimat. Projekten bedöms både utifrån sina direkta och indirekta miljöfördelar, däribland insamling och transport av avfall, och utifrån en större samhällspåverkan från en cirkulär materialanvändning.

V. Förnybar energi (M)

Förnybar och miljövänlig energi med låga koldioxidutsläpp är både en lösning på koldioxidutsläppen inom energisektorn och en faktor som möjliggör övergången till mer klimativänliga lösningar inom andra sektorer, exempelvis elektrifiering av transportsektorn. Investeringskostnaderna har sjunkit betydligt och både vindkraft och solkraft är bra exempel på tekniker som är kostnadseffektiva, har hög effekt och liten miljöpåverkan. Enligt 2014 års IPCC-rapport är energisektorn den största bidragande orsaken till de globala utsläppen av växthusgaser, och 2010 svarade den för omkring 35 procent av de sammanlagda utsläppen av växthusgaser som orsakas av människan. Enligt grundscenariot i IPCC-rapporten väntas utsläppen dubblas eller tredubblas till år 2050 jämfört med nivåerna för 2010, som då låg på 14,4 GtCO₂ per år.

Vindkraft

Finansiering eller refinansiering av vindkraftsanläggningar och relaterade infrastrukturinvesteringar såsom nätanslutningar och elektriska transformatorstationer. Vindkraft är väletablerat på Handelsbankens hemmamarknader, och hänsyn till miljö, ekologi, biologisk mångfald och påverkan på lokalsamhällena regleras i tillämpliga nationella lagstiftningar. Vindkraftsparken är visserligen en källa till förnybar energi, men de är samtidigt kapital- och materialintensiva och kan ha en stor påverkan på anläggningsområdet om inte hänsyn tas.

- För att godkännas måste tillgången befinna sig på en hemmamarknad (Norden, Nederländerna eller Storbritannien) och följa lokala regelverk.
- Miljökonsekvensbedömning (enligt krav i den lokala jurisdiktionen).
- Planer för återställande av anläggningsområdet vid slutet av livscykeln.

Solkraft

Finansiering eller refinansiering av solkraftanläggningar och fristående solkraftsparken, samt investeringar i tillhörande infrastruktur såsom nätanslutningar och fundament. Solkraft är en förnybar energikälla, men tillverkningsprocessen kan vara mycket energiintensiv och är ofta förlagd till länder där emissionsfaktorn för det lokala elnätet är hög, vilket ger relativt lång tid för att ta igen utsläppen från tillverkningen av solcellerna när de väl börjat producera el.

- Efterlevnad av nationella lagkrav, däribland befintliga eller framtida krav på miljökonsekvensbedömningar.
- Bedömning av nyttan under solcellernas livscykel.

Vattenkraft

Finansiering eller refinansiering av vattenkraftsanläggningar och relaterad infrastruktur såsom renovering av dammar, nya eller modifierade nätanslutningar och elektriska transformatorstationer. Vattenkraft svarar för en stor del av den sammanlagda el som används i Norge (99 procent), Sverige (45 procent) och Finland (20 procent) och är en helt förnybar energikälla. Det finns problem med vattenkraft, exempelvis dess påverkan på djur och natur, lokalsamhällena, metanläckage samt ekologi och biologisk mångfald nedströms från vattenkraftverken. Om vattenkraften sköts korrekt kan både småskalig och storskalig vattenkraft ge förnybar energi med en mycket liten miljöpåverkan.

- För att godkännas måste tillgången befinna sig i ett nordiskt land (Sverige, Norge, Finland eller Danmark) och följa lokala regelverk.
- Investeringar till renovering eller refinansiering av stora vattenkraftverk (>10MW) som ligger i Norden godkänns om storleken på dammen är oförändrad och projektet bedöms och anses uppfylla IFC:s Performance Standard.
- Konstruktion av nya stora vattenkraftverk (>10MW) godkänns inte.

Geotermisk energi

Finansiering eller refinansiering av anläggningar för utsläppsfri geotermisk värme och kyla och tillhörande infrastruktur, såsom nätverk, värmepumpar och värmeväxlare. Geotermisk energi kan användas till både uppvärmning och kylning med mycket låg miljöpåverkan. Det finns risker förknippade med den borrhning som krävs och den kontinuerliga cirkulationen av den värmebärande vätskan samt strukturella skador på berggrunden eller förorening av grundvattnet. I kombination med effektiva värmepumpar kan både småskaliga och storskaliga anläggningar avsevärt minska behovet av värme och kyla från andra källor.

- För att godkännas måste tillgången vara belägen på en hemmamarknad (Sverige, Danmark, Finland, Norge, Nederländerna eller Storbritannien) och följa lokala regelverk.

VI. Hållbar förvaltning av färskvatten och spillvatten (M/A/E)

Tillförlitlig försörjning av rent färskvatten och en effektiv och fullständig behandling av spillvatten är avgörande för samhället och av yttersta vikt för miljön och klimatet. Obehandlat eller dåligt behandlat spillvatten släpper ut smittämnen, föroreningar och bakterier i naturen, vilket orsakar skador på miljön och ekosystemen. På lång sikt kan det leda till att de drabbade naturområdena får sämre förmåga att binda koldioxid från atmosfären. 2014 års IPCC-rapport understryker det faktum att utsläppen av metan och dikväveoxid från spillvatten har ökat de senaste årtiondena. Metanutsläpp från hushåll samt kommersiella och industriella verksamheter svarade för 86 procent av utsläppen av växthusgaser från spillvatten mellan 1970 och 2010.

Hållbara tillgångar för vatten och spillvatten

Finansiering av anläggningar och tillhörande infrastruktur för färskvattenförsörjning eller behandling av spillvatten, såsom ultrafilter, energiförbättringar eller andra effektiviseringar, kapacitetshöjningar, stödjande infrastruktur, ny nätverksinfrastruktur, nybyggnation eller investeringar i vattenrening.

2. Process för projektutvärdering och urval

Alla Handelsbankens lånekunder genomgår och godkänns i en standardiserad kreditprocess som omfattar rutin för kundkännedom, bedömning av miljörisker och hållbarhetsrisker, kreditriskanalys och kreditbeslut. Det finns fler rutiner för att kartlägga, analysera och godkänna Gröna tillgångar.

De godkända Gröna tillgångarna definieras i Ramverket, föreslås av lokalkontoren, godkänns av Green Finance Committeeé (GFC) dvs Bankens Hållbarhetsråd för gröna produkter samt dokumenteras och följs upp i det Gröna Registret. Nedan finns mer information om denna process.

Lokalkontoren föreslår nya och befintliga lån inom kategorierna för godkänd grön användning av emissionslikviden till Green Finance Committeeé ("GFC") för granskning och eventuellt godkännande. Bedömning och analys görs av både tillgången och kunden. I den standardiserade ansökan och bedömningen ingår följande:

- Ett lokalkontor föreslår lån till GFC och meddelar att den finansierade tillgången uppfyller lagkraven i den lokala jurisdiktionen samt Handelsbankens policyer och riktlinjer.
- Granskning och bedömning av kriterier för miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG) av den finansierade tillgången/de finansierade tillgångarna och kunden, med hjälp av både offentlig och icke offentlig information, däribland en sökning på ESG-incidenter och kontroverser.
- Bedöma och fastställa typ av Grön tillgång, dess efterlevnad

av kategorierna för godkänd grön användning av emissionslikviden i Ramverket, validera finansieringens syfte och granska efterlevnaden av exkluderingskriterierna (se Metodik och Omfattning).

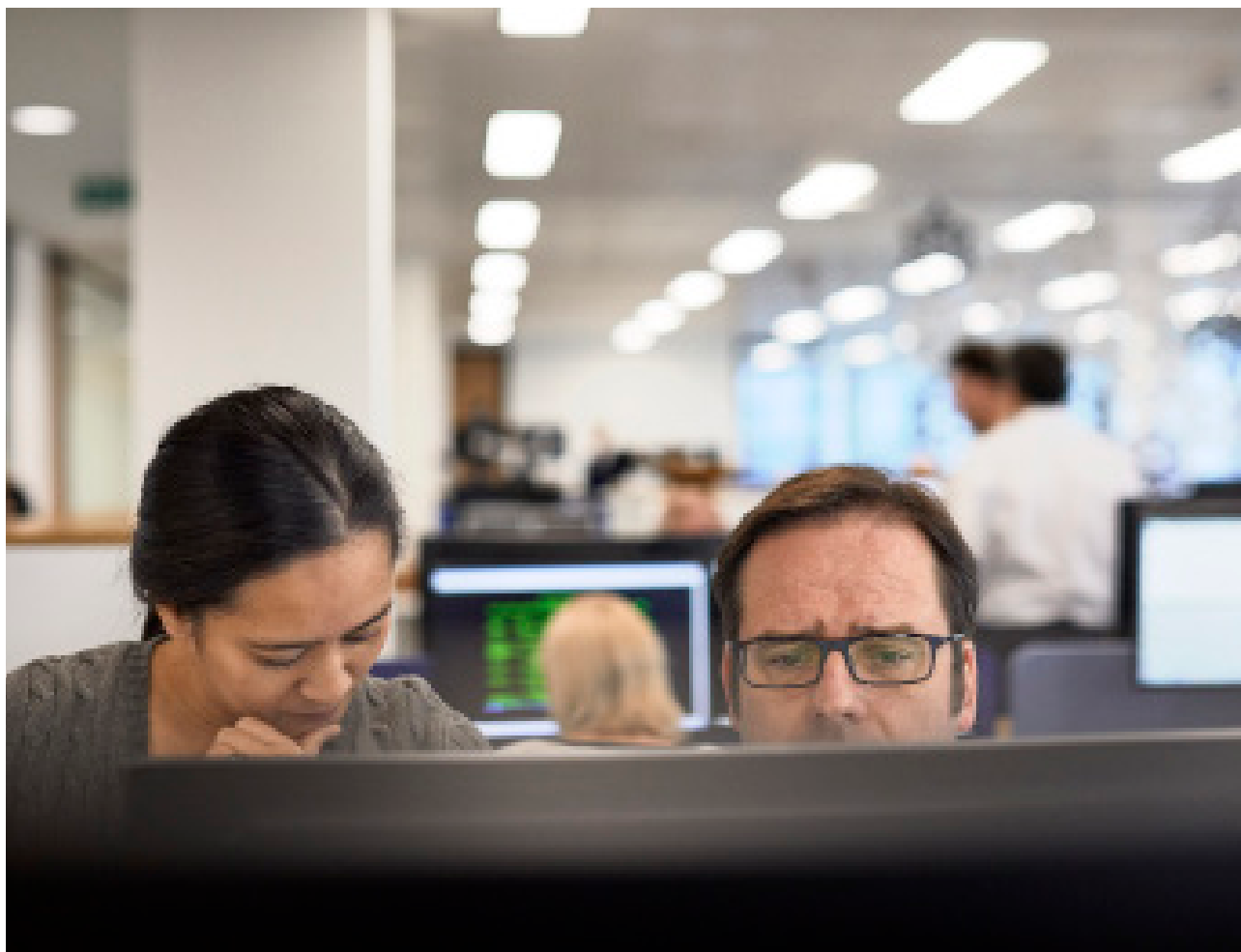
- Bedöma nytta av den Gröna tillgången/de gröna tillgångarna i förhållande till målen för hållbar utveckling.

Risk Assessment and Management

Tillgångarna måste överensstämma med tillämpliga nationella lagar och förordningar, Handelsbankens policyer och riktlinjer samt de Gröna villkoren. Detta omfattar bland annat bankens sektoriella riktlinjer (se bilaga eller bankens webbplats), kreditpolitik, hållbarhetspolicy, miljöriktlinje, etikpolicy samt specifika miljöcertifieringssystem (så som de beskrivs i Ramverket för gröna byggnader och skogsbruk) och FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och Ekvatorprinciperna.

Urvalsprocess för Godkända Gröna tillgångar inom Handelsbanken

Godkännande från Green Finance Committee(GFC)

Handelsbankens Green Finance Committee(GFC) har mandat att godkänna (i) gröna tillgångar, (ii) tekniska kriterier för gröna lån och (iii) bankens Ramverk för gröna obligationer. GFC är ett utskott till koncernens Hållbarhetsråd (Group Sustainability Committee), ur vilket också många av dess medlemmar hämtas. Handelsbankens hållbarhetschef är ordförande för koncernens Hållbarhetsråd och Hållbarhetsrådets utskott för gröna produkter, och ansvarar för strategi och genomförande av hållbarhet i hela banken. GFC består för närvarande av företrädare från följande enheter:

- Centrala informationsavdelningen
- Centrala kreditavdelningen
- Centrala ekonomi- och finansavdelningen
- Centrala hållbarhetsfunktionen
- Handelsbanken Capital Markets
- Stadshypotek

GFC granskar information om tillgångarna och utvärderar den övergripande miljömässiga nyttan enligt en standardiserad process som omfattar livscykelhänsyn, potentiella negativa återverknings effekter, resiliens och vetenskapliga mål. Om det råder tvivel på den miljömässiga nyttan eller efterlevnaden av bankens ramverk för gröna obligationer tas inte sådana tillgångar med. Godkända gröna tillgångar godkänns genom majoritetsomröstning i GFC, där bankens hållbarhetschef har vetorätt. De beslut som fattas av GFC dokumenteras.

Gröna registret och dokumentation

Den information som samlas in under godkännandeprocessen sparas tillsammans med information om lån och miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning i en databas ("Gröna Registret"). Gröna Registret gör det möjligt för banken att övervaka de Gröna Tillgångarna, och ska användas som ett verktyg för att fastställa om det finns ett aktuellt eller kommande utrymme att ge ut en Grön Obligation. Om ett lån inte längre uppfyller de Gröna villkoren tas lånet gröna status bort ur bankens Gröna Register.

Banken kan komma att behöva mer klarhet i användningen av emissionslikviden, både för befintliga och framtida lån. I sådana fall begär banken att kunden undertecknar ett separat intyg som bekräftar syftet med finansieringen och/eller att information får lämnas till investerare om den specifika tillgång som har finansierats.

Second Opinion

Handelsbanken erkänner rekommendationen i principerna för gröna obligationer om att emittentens process för projektutvärdering och urval ska ha en hög nivå av transparens. De interna dokument som gäller för den gröna tillgångsprocessen har gjorts tillgängliga för Cicero inom ramen för ett "Second Opinion".

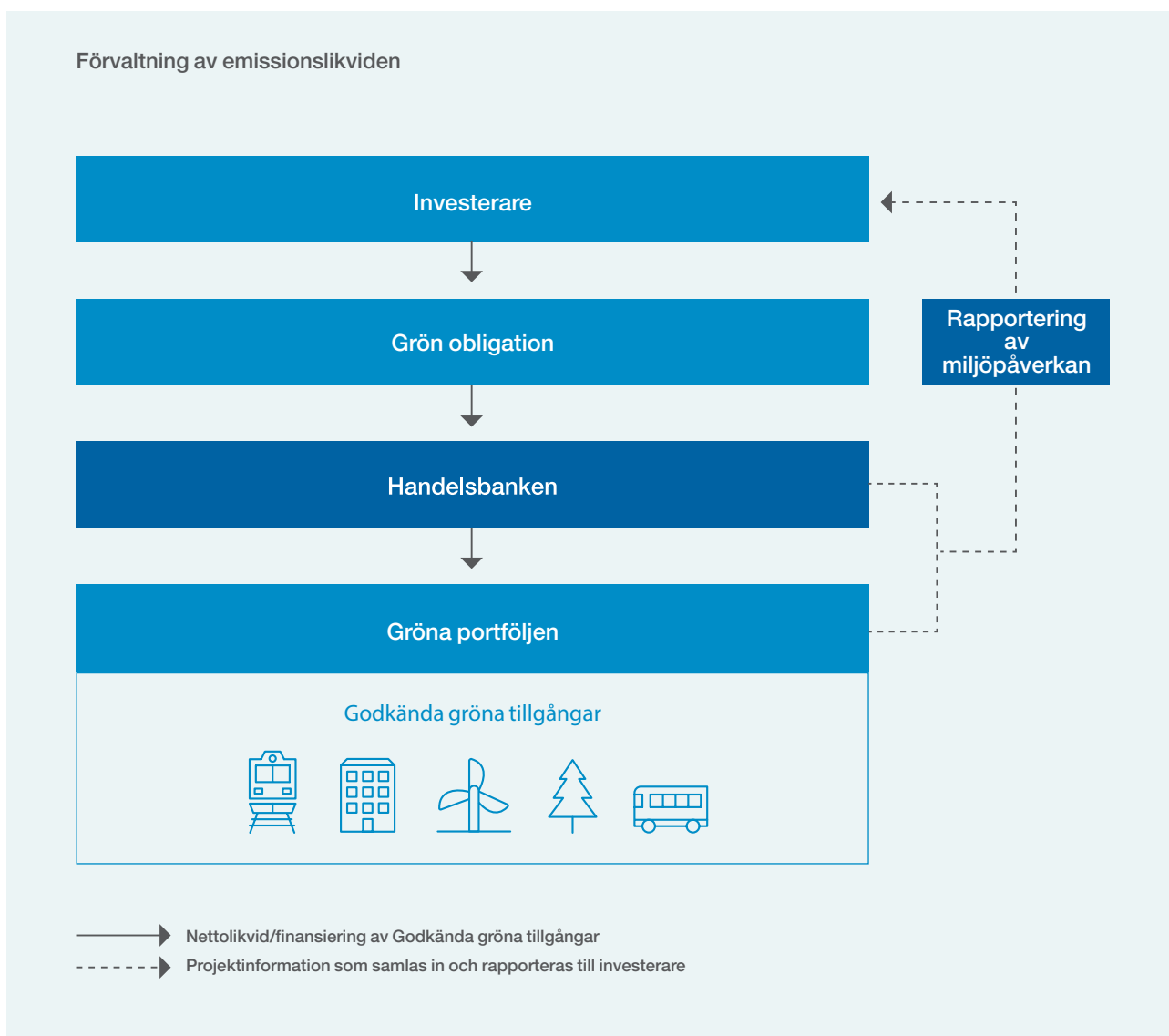
3. Förvaltning av emissionslikviden

Ett belopp motsvarande nettolikviden från en emission i enlighet med ramverket för gröna obligationer krediteras i en öronmärkt portfölj (den "Gröna portföljen") i bankens interna informationssystem som sköts av finansavdelningen. Avdrag görs från den Gröna portföljen med ett belopp som motsvarar finansiering eller refinansiering av Godkända gröna tillgångar som är kvalificerade enligt processen för projektutvärdering och urval, eller för att återbetala en grön obligation. Om en godkänd grön tillgång inte längre är kvalificerad enligt de Gröna villkoren eller om ett underliggande godkänt lån återbetalas eller säljs ska ett belopp som motsvarar medlen betalas tillbaka till den gröna portföljen i väntan på omfördelning till andra Godkända gröna tillgångar. Nettolikviden kan när som helst under en grön obligations löptid omfördelas till andra Godkända gröna tillgångar av finansavdelningen. Bankens finansavdelning ska föra ett register över syftet med alla förändringar av den gröna portföljen.

I väntan på omfördelning av ett belopp motsvarande nettolikviden och förutsatt att den gröna portföljen har ett överskotts-saldo, samt i det osannolika scenariot att det inte skulle finnas några Godkända gröna tillgångar, kan nettolikviden investeras eller användas av finansavdelningen i enlighet med bankens interna hållbarhetspolicy och kraven på likviditetsreserv.

Extern granskning

Handelsbanken står bakom rekommendationen i Principerna för gröna obligationer om transparens och verifiering av fördelningen av nettolikvid. Fördelningen av nettolikvid ska verifieras av bankens externa revisor. För mer information, se avsnittet "Årlig granskning" under Rapportering och transparens.

4. Rapportering och transparens

Handelsbanken kommer att publicera en årlig rapport på sin webbplats (www.handelsbanken.se/ir) med detaljer om fördelningen av nettolikviden från den gröna obligationen och överensstämmelse med de Gröna villkoren ("Rapporteringen"). Den första sådana Rapporteringen väntas ske i april 2019 och kommer att vara på engelska.

Rapporteringen kommer att innehålla information om de Godkända gröna tillgångarna och en sammanfattning av Handelsbankens verksamhet inom gröna obligationer under föregående år, samt information med exempel på hur de Godkända gröna tillgångarna följer kriterierna i Ramverket.

Handelsbanken står bakom rekommendationen i Principerna för gröna obligationer om transparens och rapportering av effekterna av finansierade projekt. På grund av sekretessavtal kan inte uppgifter om enskilda lån, projekt och kunder lämnas ut, om inte kunden har samtyckt till en sådan transparens. I enlighet med processen för Projektutvärdering och Urval strävar Handelsbanken efter att använda separata intyg eller sådana villkor i lånedokumentationen, som innebär att transparens tillåts för enskilda lån, projekt och kunder, men räknar inte med att det kommer att omfatta samtliga Godkända gröna tillgångar. Alla tillgångar som ingår i det Gröna Registret har däremot analyserats och miljödata har samlats in, varvid sam-

manlagda uppgifter baserade på kategorier för användningen av emissionslikviden enligt Ramverket lämnas ut till investerare.

Upplysningar om fördelning

- Handelsbanken kommer att lämna ut rapportering om fördelning för var och en av kategorierna för användningen av emissionslikviden i Ramverket. Tyngden kommer att läggas vid att ge exempel och rapportering om fördelningen för enskilda projekt som bygger på lånens storlek.
- Summan av utestående gröna obligationer.
- Summan av den gröna portföljens saldo (inklusive eventuella investeringar med kort löptid eller fonder som förvaltas inom Handelsbankens likviditetsportfölj).
- Andelen av nettolikviden som fördelas till nya lån (se definitionen under Metodik och omfattning).

All data gäller per den sista december föregående år.

För mer information om Handelsbankens hållbarhetsarbete, besök www.handelsbanken.se/hallbar-finansiering eller läs [Hållbarhetsredovisningen](#).

Resultatrapportering

Rapporteringen kommer att innehålla upplysningar om tillgångarnas nyckeltal. Rapporteringens strävar efter att informera om påverkan baserat på Handelsbankens finansieringsandel av den totala investeringen. För tillgångar och projekt som ännu inte är färdigställda eller operativa kommer Handelsbanken att sträva efter att göra uppskattningar av framtida påverkan. Givet antalet projekttyper i kategorierna

för användning av emissionslikviden kan de slutliga nyckeltalen komma att skilja sig från de som anges nedan.

Handelsbanken kommer att fokusera på energiproduktion/ energibesparingar och minskade utsläpp av växthusgaser som de mest relevanta nyckeltalen för de flesta projekttyper. Uppgifterna kommer att lämnas i tabellformat och, när sådana är tillgängliga, innehålla följande indikatorer och mått:

Kategorier för användning av emissionslikviden

Indikativa nyckeltal

I. Hållbara transporter	<ul style="list-style-type: none"> – Kapacitet (såsom gods eller passagerare) – Reseavstånd – Minskade utsläpp av växthusgaser
II. Miljömässigt hållbar förvaltning av levande naturresurser	<ul style="list-style-type: none"> – Certifiering av hållbart skogsbruk (om tillämpligt) – Hektar (markareal) skogsinnehav – Koldioxidbindning netto (ton per år)
III. Gröna byggnader	<ul style="list-style-type: none"> – Miljöcertifiering (om tillämpligt). – Minskning av energiförbrukningen (MWh per år). – Minskning av utsläppta växthusgaser (ton per år).
IV. Förebygga och kontrollera föroreningar	<p>Energiåtervinning av avfall</p> <ul style="list-style-type: none"> – Årlig elproduktion (MWh eller GWh per år). – Årlig värmeproduktion (MWh eller GWh per år). – Minskning av utsläppta växthusgaser (ton per år). <p>Avfallshantering</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mängd återvunnet avfall (ton per år) – Minskning av utsläppta växthusgaser (ton per år).
V. Förnybar energi	<ul style="list-style-type: none"> – För en installation för förnybar energi i byggnader, andelen av den totala energiförbrukningen som levereras av installationen, energiproduktionen (kWh per år) och årlig minskning av utsläppen av växthusgaser. – För en investering i ett fristående projekt för förnybar energi, energiproduktionen (MWh per år), installerad kapacitet (MW) och uppskattad årlig minskning av utsläppen av växthusgaser.
VI. Hållbar förvaltning av färskvatten och spillvatten	<ul style="list-style-type: none"> – Kvalitetsförbättringar av färskvattenförsörjningen och/eller behandling av spillvatten (om tillgängligt och tillämpligt). – Mängd behandlat spillvatten och/eller levererat färskvatten (kubikmeter per år).

Årlig granskning

Handelsbankens externa revisor, eller en motsvarande part utsedd av Handelsbanken med relevant expertis och erfarenhet, utreder och rapporterar huruvida ett belopp motsvarande nettolikviden för den gröna obligationen har fördelats till de Godkända gröna tillgångar som har meddelats i Rapporteringen. Slutsatserna lämnas i en undertecknad förklaring som kommer att publiceras på Handelsbankens webbplats (handelsbanken.se/ir).

Webbplats

Handelsbanken kommer att ha en särskild webbsida för de gröna obligationerna på sin webbplats (handelsbanken.se/ir) där investerare kan hitta information om Handelsbankens gröna obligationer, däribland:

- Ramverk för gröna obligationer
- Second Opinion
- Rapportering
- Årlig granskning
- Investerarpresentationer

Definitioner

Miljöbyggnad Silver

avser betyget Silver inom byggnadscertifieringssystemet Miljöbyggnad som administreras av Sweden Green Building Council (SGBC), enligt den definition som råder vid tidpunkten för mottagande av relevant certifiering.

BREEAM Very Good

avser betyget Very Good inom BREEAM, ett miljöcertifieringssystem för fastighetsbranschen utvecklat av BRE Global, med lokala anpassningar såsom BREEAM-NL, BREEAM-NO och BREEAM-SE som tagits fram av de nederländska, norska och svenska miljöbyggnadsråden, enligt den definition som råder vid tidpunkten för mottagande av relevant certifiering.

LEED Gold

avser betyget Gold inom LEED, ett miljöcertifieringssystem för fastighetsbranschen utvecklat av U.S. Green Building Council, enligt den definition som råder vid tidpunkten för mottagande av relevant certifiering.

Svanen

avser miljöklassnings- och certifieringssystemet för fastigheter och som tagits fram och delas ut av det nordiska miljömärket Svanen, enligt den definition som råder vid tidpunkten för mottagande av relevant certifiering.

FSC

avser det globala certifieringssystemet för skog och skogsprodukter som tagits fram av Forest Stewardship Council. FSC har som uttalat mål ett miljömässigt sunt, socialt ansvarsfullt och ekonomiskt hållbart skogsbruk.

PEFC

avser det globala certifieringssystemet för skog som tagits fram av Programme for the Endorsement of Forest Certification. PEFC främjar ett hållbart skogsbruk genom tredjeparts-certifiering enligt PEFC:s standard.

IPCC

avser FN:s klimatpanel IPCC inrättad 1988 som är ett vetenskapligt och mellanstatligt organ avsett att ge en vetenskaplig syn på klimatförändringar. Dess senaste slutsatser och resultat presenteras i den femte utvärderingsrapporten om klimatförändringar (2014).

NEDC

avser den nya europeiska körcykeln, en standardiserad körcykel avsedd att bedöma utsläppsnivån för bilmotorer.

Policyer och riktlinjer

Urval av policyer fastställda av styrelsen

Publikt tillgängligt

1	Kapitalpolicy	Nej
2	Kreditpolicy	Nej
3	Finanspolicy	Nej
4	Informationspolicy	Nej
5	Policy mot korruption	Ja
6	Policy för compliance	Nej
7	Policy för etik	Ja
8	Policy för finansiella risker	Ja
9	Policy för klagomålshantering	Nej
10	Policy för oberoende riskkontroll	Nej
11	Policy för hantering av intressekonflikter	Ja
12	Policy för operativa risker	Nej
13	Policy för ersättning och lämplighetsbedömning	Nej
14	Policy för hållbarhet	Ja
15	Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt iakttagande av internationella sanktioner	Ja

Urval av riktlinjer fastställda av VD

Publikt tillgängligt

16	Riktlinjer för miljö och klimatförändring	Ja
17	Riktlinjer avseende mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden	Ja
18	Riktlinjer avseende affärsrelationer med vapen- och försvarsindustrin	Ja
19	Riktlinjer för informationssäkerhet i Handelsbankenkoncernen	Nej
20	Riktlinjer avseende affärsrelationer inom skogs- och lantbruk	Ja
21	Riktlinjer för hantering av skatter	Ja

Offentliga policyer och riktlinjer är tillgängliga på www.handelsbanken.se/hallbar-finansiering

